

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Nicolae Daniliuc,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Daniliuc împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-111/24

NR. PIGD 2-21075589-01-3ra-30012024)

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. V. Chisilița,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca,

5 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Nicolae Daniliuc

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 20 mai 2021, Nicolae Daniliuc a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, solicitând anularea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 27 decembrie 2019, încasarea din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova a sumei de 500 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin aplicarea ilegală a sancțiunii disciplinare, lezarea reputației profesionale, a onoarei și demnității și suma de 6 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că prin decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 27 decembrie 2019 s-a constatat că prin acțiunile sale, avocatul Nicolae Daniliuc, a comis abatere disciplinară, prevăzută de art. 57 alin. (2) din Statul profesiei de avocat și în privința acestuia a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare.

3. La 24 decembrie 2020, s-a adresat cu o cerere prealabilă către Uniunea Avocaților, în care a solicitat anularea deciziei din 27 decembrie 2020 și repararea prejudiciului moral.

4. Iar, la 19 ianuarie 2021 a primit o scrisoare prin care a fost informat că termenul de examinare a cererii prelabile a fost prelungit până la 90 zile.

5. La 14 mai 2021 a primit Decizia Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 1 martie 2021, prin care a fost respinsă cererea prealabilă din 24 decembrie 2020 privind repararea prejudiciului moral.

6. Reclamantul afirmă că nu a solicitat niciodată să devină membru al Uniunii Avocaților și consideră că asocierea într-o astfel de organizație este un drept, nu o obligație. De asemenea, susține că nu a încălcat Constituția, Legea cu privire la avocatură, Statutul profesiei sau Codul deontologic.

7. În plus, reclamantul invocă că decizia este nelegală, fiind emisă peste termenul de două luni prevăzut de art. 61 din Statutul avocatului.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 19 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea lui Nicolae Daniliuc împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 27 decembrie 2019, repararea prejudiciului moral în mărime de 500 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 6000 lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 17 mai 2022, Nicolae Daniliuc a declarat apel împotriva hotărârii, solicitând casarea ei, cu emiterea unei decizii noi prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral ca fiind întemeiată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel înaintată de Nicolae Daniliuc și s-a menținut hotărârea din 19 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

11. Instanța de apel a motivat că hotărârea instanței de fond este legală și temeinică, fiind pronunțată cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil, astfel cum este garantat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Hotărârea primei instanțe a fost motivată atât în fapt, cât și în drept, iar toate argumentele apelantului au fost analizate și respinse ca lipsite de substanță obiectivă, reprezentând doar o reiterare a celor formulate în prima instanță.

12. Instanța a constatat că decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 27 decembrie 2019 a fost emisă cu respectarea prevederilor legale aplicabile, inclusiv a principiilor proporționalității (art. 29) și motivării actului administrativ (art. 31 și art. 118 din Codul administrativ).

13. Referitor la invocarea de către apelant a neapartenenței sale la Uniunea Avocaților, instanța a reținut că acest argument este lipsit de temei juridic, având în vedere că, potrivit Legii nr. 1260-XV, calitatea de membru al Uniunii Avocaților decurge implicit din exercitarea profesiei de avocat, iar normele acestei Uniuni sunt obligatorii.

14. Sancțiunea disciplinară aplicată de Comisia pentru etică și disciplină sub formă de mustrare a fost justificată prin comportamentul apelantului,

care a utilizat un limbaj vulgar și injurios în exercițiul profesiei, încălcând normele Codului deontologic al avocatului și statutul profesiei de avocat.

15. Instanța de apel a subliniat că decizia contestată este corespunzător motivată, incluzând toate temeiurile de fapt și de drept care au stat la baza aplicării sancțiunii. Procedura disciplinară a fost desfășurată cu respectarea principiilor comprehensibilității, transparenței și dreptului la apărare.

16. În privința libertății de exprimare, instanța a făcut referire la jurisprudența CtEDO, subliniind că avocații au obligația de a respecta limite stricte privind conduita și exprimarea, având în vedere poziția lor centrală în administrarea justiției. Criticile apelantului la adresa sistemului judecătoresc au depășit limitele acceptabile, afectând încrederea publicului în profesia de avocat.

17. Prin urmare, instanța de apel a considerat că sancțiunea aplicată este proporțională cu abaterea comisă, confirmând legalitatea și temeinicia deciziei Comisiei pentru etică și disciplină, precum și hotărârea instanței de fond.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

18. La 27 noiembrie 2023, Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

ARGUMENTELE RECURSULUI

19. În motivarea recursului, a invocat că decizia este arbitrară.

20. Recurentul afirmă că instanțele de fond și de apel nu au analizat în mod corespunzător argumentele invocate de el, ignorând pretențiile sale și lipsind motivarea hotărârilor lor de o analiză reală și detaliată.

21. Susține că decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 27 decembrie 2019 a fost emisă ilegal, fără ca Uniunea Avocaților să aibă competența legală de a adopta acte care să-l vizeze, întrucât nu este membru al acesteia. De asemenea, califică decizia ca fiind „nefondată și aberantă”.

22. Argumentează că nu a fost și nu este membru al Uniunii Avocaților din Republica Moldova și nici nu a solicitat vreodată să devină membru. Consideră că impunerea calității de membru al Uniunii contravine dreptului său de a alege liber asocierea, garantat de art. 20 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 22 din Pactul internațional privind drepturile civile și politice și art. 11 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

POZIȚIA INTIMATULUI

23. Referințe la recursul declarat nu au fost depuse.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

24. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

25. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

26. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

27. Art. 246 alin. (1) și (2) lit. h) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

28. Completul de judecată constată că decizia motivată a instanței de apel a fost comunicată lui Nicolae Daniliuc, prin notificare electronică la 23 noiembrie 2023 (f.d.111), iar cererea de recurs a fost depusă în termen legal, la 27 noiembrie 2023.

29. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/ inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

30. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

31. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

32. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

35. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

36. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

38. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

39. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de

drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

40. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de Nicolae Daniliuc.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc